

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako padena ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje).

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Zlaganje in zaokroževanje zemljišč.

(Dalje.)

Krasno izpeljavo komasacije je bilo najbolje spoznati na licu mesta. Pravilne geometrične oblike posameznih zemljišč, dostopnost vsake posamezne parcele, osobito pa melioracija zemljišč, vse to je padalo naravnost v oči. S komasacijo so običajno spojena tudi melioracijska dela, ki se ob ti priliki dajo najprilicnejše izvesti.

Tudi komasacija v Stripfingu je bila zvezana s tehnično precej težko odvoditvijo vode, deloma tudi z ureditvijo raznih vodnih tokov. Videli smo velik kompleks zemljišč, ki so bila pred zložitvijo po večini neporabna, ker so bila večji del leta poplavljeni. Pri zložitvi pa so se zemljišča zboljšala s tem, da se je deloma uredil odtok vode s posebnimi jarki, deloma pa so se izsušila z drenažo. Danes, po dovršeni melioraciji nudi ta kompleks najboljša zemljišča v celi občini.

Preočiti si pa moramo, da se je vršila komasacija na polju, ki leži v popolni ravnini (Stripfing in Weikendorf se nahajata na Moravskem polju (Marchfeld), pritok vode pa je posebno na pomlad tako silen, da poplavi večji del zemljišč omenjenih občin. Vsaka občina se je skušala braniti pred poplavo s tem, da je napravila posebne jezove, kar je seveda vzdignilo površino vode in vsled tega poplavilo višje ležeče občine. Pri komasaciji so se uredili vsi vodni toki, na enem mestu se je napravil sifon, na drugem pase je odvedel vodni tok enega potoka preko velikega odvodnega jarka. Zlasti ta točka, kjer se je vravnal tok enega potoka na križišču preko drugega, ne da bi se toka pomešala, je živahno zanimala vse ogledovalce. Na tem mestu in pozneje pri skupni južini v Weikendorfu je tolmačil Jan Sedlák, ravnatelj češke zadrudne zveze v Pragi, Slovanom v češčini pojasnila prej omenjenih članov komisij za agrarne operacije.

Stroški za odvodnjo približno 200 ha zemljišča so znašali skupno 48.475 K, stroški za zložitve zemljišč pa 27 K na vsaki hektar. Vspah komasacije pa izhajaj iz tega: Pred zložitvijo je imel vsak lastnik povprečno 13 ha posestva, razkosanega na 25 parcel, po zložitvi pa na 3 parcele. Zato ni se čuditi, ako so zastopniki občine Stripfing, ki so pozdravili udeležence ravno ob točki prekvoditve potokov, izrazili zastopniku poljedelskega ministerstva in onim komisije za agrarne operacije in

sploh vsem obiskovalcem, splošno zadovoljstvo vseh občanov nad vspehom komasacije. Ta izjava je menda dovolj kompetentna!

Udeleženci so si deloma v kočijah deloma peš natančno ogledovali komasacijo in melioracijske osnove v Stripfingu in se odpeljali odtod po ravno v komasaciji se nahajajočih zemljiščih v Weikendorf, kjer so bili vsprejeti od občinskega zastopa in lokalne godbe. V nekem tamošnjem salonu so si ogledali načrte Weikendorf-ske zložitve, potem pa udeležili se mrzle južine, katero je ponudila komisija poljedelskega ministerstva za agrarne operacije. Ob veselih zvokih godbe se je napravila marsikatera napitnica, Slovan in Nemeč sta neprijetno občevala in se radovala, saj jih je družila zavest, da so malo prej videli in spoznali važno sredstvo za izboljšanje položaja kmetijskega stanu; saj so bili vsi zadrudniki, realni delavci (in ne frazerji) na narodno gospodarskem polju, v svoji sredi pa so videli onega, ki danes v naši državi spretno vodi zadrudništvo namreč: Dr. Morica Ertl-ja, dvornega svetnika in referenta za zadrudništvo pri našem poljedelskem ministerstvu! Temu resničnemu delavcu se je napravila ob ti priliki marsikatera napitnica.

Ogled komasacij v Stripfingu in Weikendorfu o priliki zadrudnega shoda je kakor vže omenjeno, najbolj zanimal slovenske udeležence shoda Čehe, ker so ravnokar pričeli izvrševati tudi komasacijske operacije, Moravce, ker imajo že v delu 35 (koncem l. 1901) takih operacij, mene kot edinega pričujočega Slovence iz že prej povedanega vzroka, edinega navzočega isterskega Hrvata, učitelja I. Mahulja pa, ker je imel pred očmi kaleidoskopično razdelitev zemljiščnih parcel na kvarnerskih otokih, ki so njegova domovina.

Ko so občinski možje stripfinske občine tako iz srca priznavali, da so vsi občinarji zadovoljni z izvršeno komasacijo, od katere s stalnostjo pričakujejo velike dobičke, šinila mi je nehote v glavo misel: Kaj pa pri nas? Kranjska je res sprejela v deželnem zboru zaokroževalni zakon z dne 26. X. 1887, dež. zak. št. 3 X 1888, sprejela tudi zložitveni zakon z dne 7. XI. 1900, dež. zak. št. 28, do danes pa ni še izdala vlada izvršilne naredbe, tako, da je na Kranjskem pač mogoča individualna, prstovoljna zamena zemljišč v svrhu arondacije, zložitve, komasacija pa je še nemo-goča. Isto velja za koroško deželo. Istra in Goriška nimata še ne enega ne drugega zakona, zakaj, ilustruje odgovor, ki

mi ga je dal rekoč na tozadevno vprašanje deželni poslanec goriški.

Glede goriškega deželnega zbora, mi je omenil, da je ta zato odklonil sprejem izvršitvenega zakona (državni komasacijski zakon je namreč samo okvirni zakon), ker „tu, niso za to ugodne razmere.“ Temu ne pristavimo drugega kakor to, da sedi v goriškem deželnem zboru 10 slovenskih in 10 italijanskih poslancev, odločujoči faktor pa je deželni glavar, ki je seveda Italijan. Ubogi kmet, nekaj so te tlačili fevdalni privilegiji, danes pa nacionalni in strankarski šovinizem!

(Dalje pride.)

Shod „Trgovskega in obrtnega društva“ v Tolminu.

(Konec.)

Umesten je bil poziv g. Zadela naj naši trgovci že danes, ko nimamo še svoje veletrgovine s kolonijalijami, naročajo svoje blago rajši v Trstu ali Ljubljani, le v Gorici ne; to da bi bil edini odgovor na vsa žaljenja goriških Slovencev od laške strani že danes. Treba bo pa že marsikaj drugega ukreniti, da se postavi ta veletrgovina na trdna tla. Predvsem bi moralo „Trgovsko-obrtno društvo“ svojo organizacijo tako razširiti po celi deželi, da bi ne bilo niti enega trgovca, ki bi stal izven organizacije. Le tako bi si tudi zamoglo društvo priboriti potreben vpliv na slovenske trgovce, tudi manj zavedne, da se podvržejo disciplini in kupujejo le tam, kjer jim velja njih dolžnost kot članov stanovskega društva. Da se to doseže, bode seveda treba od strani društva mnogo truda in naporov. Ker imamo pa ravno na Goriškem še lahko največ upanja, da se s potrebno žilavostjo in doslednim delom da prav mnogo doseči, kar smo imeli že večkrat priliko videti, je največ na družtvu le-žeče, da svoje namere tudi izvrši. Na tolminskem shodu se je sprejel predlog, naj si posamezne skupine trgovcev, ki bivajo v med seboj bližnjih krajih, izvolijo svoje zaupnike, ki naj bodo v vedni dotiki z odborom „Trg. in obrtnega društva“ ter so se tudi že izbrali za

Tolmin in okolico g. Vrtovec, za Sv. Lucijo g. Mikuz, za Grahovsko županijo g. Štravs iz Podbrda, g. Kriznič, za Kanal in g. Lazar za kobariški kot, da skličejo tam v najkrajšem času vse trgovce in obrtnike, da si izberejo svoje zaupnike.

Posebno pa bo prva naloga zaupnikov za sedaj, da stojé družtvu ob strani z nasveti in podporo pri snovanju nove veletrgovine. O obliki, v kateri naj se ustanovi vprašavna veletrgovina s kolonijalijami, shod seveda ni prišel do zaključka. Nasvetovale so se najrazličnejše oblike, kakor akcijska družba, zadruga, družba z omejenim jamstvom (na podlagi zakona od 6. marca 1906). Čul pa se je tudi nasvet, naj bi se pridobil kak posameznik, ki bi ustanovil tako podjetje s potrebnim kapitalom. Odločiti, na kak način naj se ustanovi omenjena veletrgovina, bo stvar „Trg. in obrtnega društva“. Povdarjala se je pa z vseh strani nujnost te zadeve. Na vsak način je zadeva, katere izvršitve se je s tem lotilo naše „Trg. in obrtno društvo“ z vso vneto, za goriške Slovence neprecenljive važnosti, in ako pride do ustanovitve takega podjetja na realni in solidni podlagi, smo storili velik korak naprej na potu gospodarske osamosvojitve.

Najsrčnejša želja vsakega goriškega Slovence pač je, da se dvigne naša trgovina in obrt, pa tudi naša industrija v prvi vrsti v goriškem mestu, ki je naravno središče slovenskega dela naše dežele, in to posebno še sedaj, ko so tudi gorati kraji dežele z njim zvezani potom bohinjske železnice. Čim bolj bo rasla moč slovenskega življa v goriškem mestu, tem bolje bo za slovenski del dežele. Vsled tega pa gojimo tudi srčno željo, da „Trgovsko in obrtno društvo“, ki ima tako obširen in lep program, neumorno nadaljuje zapričeto delo, da se vedno popolnuje in razvija tako, da bode, kakor se je povdarjalo na tolminskem shodu, vsak trgovec in obrtnik naravnost čutil potrebo pristopiti k družtvu v svojo lastno korist.

„Si že tička, si — saj te poznamo“, poprime Štefan zopet besedo in se že bolj pomiri. Iz telovniškega žepa privleče, na dan, oziroma na luč, kajti bila je noč črno koščeno tobačnico polno tobačnega prahu. S palcem in kazalcem desne roke vzame iz nje prežo, položi jo na nasprotno plat levičine dlani, približa kupčku svoj gobček in ga posreba z nosnicami popolnoma. Ko spravi zopet tobačnico, pogleda samosvestno po svojih poslušalcih, povzdigne svoj glas in pravi:

„Gotovo se še spominjate onega leta, ko je bila tista strašanska burja s točo, ki je odkrivala hiše, podirala kozoce, rila drevje in potokla vse sadje, vso koruzo in drugo žito. Tistega leta je bilo torej, ko je končala ta nevihta tudi starega Seničiča, dotedanjega našega poljskega čuvaja. Zajelo ga je doli na Rojah in ga umorilo. Našli smo ga v razorju Kekčeve njive: z obrazom na zemlji, vsega premočenega in trdega. Odnegli smo ga na pokopališče v mrtvašnico in ga preoblekli. Drugi dan je imel bitj pogreb. Ostal sem torej čez noč sam pri njem, imel sem frakeljč žganja in tobačnico in to mi je bilo zadosti. Okoli polnoči se je mi začelo dremati. Da ne bi zaspal, vstanem in grem kopat jamo,

dobro imeti mrliča v sobi, kjer tiktaka ura in je ogledalo nezagrnjeno?“

„Vem!“ odvrne brhko dekle, vstane hitro s svojega sedeža in izvrši Štefanovo naročilo.

Tedaj se obrne ta zopet k svojemu ožjemu krogu in nadaljuje svoje pripovedovanje.

„Glasneje, glasneje, Štefan, da slišimo tudi me!“ se oglasi iz drugega kota Glaževa Katrica, ki je bila najgovornejša in najživahnejša izmed vseh vaških deklet.

„No pa bom“, odgovori Štefan. „Ampak veš, ti poredna Katrica, ti, ni se mi treba tako neverjetno smejeti kakor onikrat, ko sem pripovedoval, kako sem šel ponoči mimo pokopališča, rajnega Žižmana, ki se je bil tam obesil in sem ga pokopal na neblagoslovljeno zemljo kakor psa — saj drugega ni zaslužil norec; čemu se gre obešati? In dasi mi nisi hotela verjeti, veš, Katrica, vendar je bilo res, da sem ga videl na oni vrbi-žalujki, ki raste tam na levi strani pokopališča v kotu. Slišal sem tudi, kako je stokal bolestno, kakor bi me prosil, naj ga rešim zanjke. Jaz sem se po- po molil za njegovo dušo, šel urno

naprej in si mislil: eh, tičko, saj si vtaknil sam vrat v zanjko; ali nisi mogel pomisliti prej, da te bo tiščalo in bolelo — kaj?“

„Hahaha!“ se zakrohoče razposajena Katrica, dasi se njen prešeren smeh ni nič kaj dobro podal temu prostoru v takem položaju. Tudi drugim se lice kmalu zjasni in ta in oni se nasmehne, zakaj Štefan je bil sploh znan kot bahač in ni živil prevelike zaupnosti svojih sovaščanov.

„Viž jo, viž jo!“ vskipi Štefan. „Potem pa prosí, naj se ji pripoveduje. Veš, Katrica, ti zaslužiš, da bi te ščipal z razbeljenimi kleščami, potem bi se spametovala. Da bi se vsaj tebi sami pripetilo kedaj kaj takega, potem bi vsaj vedela, kaj se pravi, ne verjeti onemu, ki je bil priča, ne verjeti Štefanu.“

„Oho, oho!“ se opravičuje Katrica. „Kaj mislite, da vam ne verujem? Toda smešno se mi pa le zdi, ako pomislim, kako ste se razgovarjali z visečim Žižmanom, tako mirno, kakor da bi mešetarili za kako revno kravico; zakaj jaz se mi zdi, da bi kar skopernela, ko bi se mi pripetilo kaj takega. Le naprej Štefan, le naprej! Še kaj sličnega!“

LISTEK.

Razdejanje.

Povest iz doline. Pastuškin.
(Dalje.)

Pomilovanja vredna revica ni mogla govoriti dalje, jok ji je zadušil besede v grlu. Pogledala je na belo pokrivalo in skrila v predpasniku objokani obraz.

„Kaj se hoče, tako je bila božja volja. On že ve kaj dela. Petru je sedaj gotovo bolje kakor nam. Potolažite se! Saj veste, kako lepo se je ločil s tega sveta, z Bogom spravljen in popolnoma vdan v Njegovo sveto voljo.“

Toda Terezino prizadevanje potolažiti plačočo Tinco je bilo brezuspešno — Tinca je plakala dalje. Še-le čez nekaj časa si je obrisala solzne oči in pričela zopet pogovor s Terezo.

„Marička, obrni ogledalo proti zidu in vstavi uro!“ se oglasi zdajci Štefan iz svojega kota za vrati, kjer je imel zbrano krog sebe precejšnjo družbo vaških mladeničev, katerim je razlagal to in ono iz svojega grobastega življenja — prav kakor kak poganski Sokrat v krogu svojih učencev. „Ali ne veš, da nikr

Taki poučni shodi, kakor se je priredil 14. t. m. v Tolminu, bodo k temu gotovo mnogo pripomogli. — 1 —

Vlada in poljedelstvo.

Vlada je predložila državnemu zboru proračun za l. 1907. Nas najbolj zanima koliko hoče vlada izdati za poljedelstvo. Vsled tega si moramo ogledati proračun poljedelskega ministerstva za prihodnje leto. —

Ves proračun poljedelskega ministerstva znaša 27,476.193 kron. Toda ne smemo misliti, da vsi ti milijoni pridejo neposredno poljedelskemu prebivalstvu v korist. Tako si poljedelsko ministerstvo samo za svoje uradne potrebe vzame 1,602,056 kron.

Za poljedelsko šolstvo se izda malo, samo 726.430 kron. To je kričeč dokaz, kako malo skrbi naše poljedelsko ministerstvo za poljedelsko šolstvo. Za druge panoge šolstva, ki kmetu nič ne koristijo, se izdaje na milijone in milijone, le kmečko šolstvo se zanemarja in zapostavlja. Država vse šole za druge stanove sprejema v svoje okrilje, a kmečkih šol se brani. Kaj naj rečemo, če vidimo v proračunu, da skrbi poljedelsko ministerstvo samo za 7 šol, oziroma preiskuševališč?

Za pospeševanje poljedelskega in gospodarskega pouka se bo izdalo 1,368.000, torej samo za 13.000 kron več kakor l. 1906.

Nadalje je proračunjeno za naravnostno podporo	K 6,405.950
in sicer	
za združništvo	950.000
„ razstave	70.000
„ melioracije (izboljšanje)	2,000.000
„ rastlinstvo	490.000
„ vinogradništvo in sadjarstvo	308.000
„ konopljarstvo	230.000
„ nasajanje gozdov	600.000
„ živinorejo	1,030.000
„ mlekarstvo	320.000
„ drobnico	447.450
„ svilorejo	30.000
„ planinarstvo	130.000

Melioracije se imenujejo, taka podjetja, ki merijo na to, da se zemlja zboljša in postane rodovitnejša n. pr. osuševanje močvirja, napeljava vode, majhne regulacije vod itd. Med rastlinstvo, za kojega pospeševanje se dobiva državna podpora, spada tudi hmelj. Nasajalec novih vinogradov in sadjarska društva dobijo podporo iz zaklada za vinogradništvo in sadjarstvo. Podpora za nasajanje gozdov je namenjena za Primorsko in Dalmacijo. Podpore za živinorejo dobijo živinorejske zadruge in občine, podpore za mlekarstvo mlekarske zadruge. Vsaka tozadevna prošnja se mora nasloviti na: Visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo. Tako naslovljene in za ministerstvo spisane prošnje se lahko

prej pa rečem še, gledaje na mrliča: „Anti mi ne utečeš medtem“. Vrata mrtvašnice pustim odprta, tako da je segal svetel pas luči daleč tje po pokopališču. Spravim se na delo ter kopljem, kopljem. S polovico sem bil že skoro gotov, kar začujem sem iz mrtvašnice močten ropot. Dvignem glavo in kaj zagledam? — Popolnoma različno sem videl, kako je stopil iz mrtvašnice — rajni Travež in izginil za zidom, oni Travež, saj veste, ki se je pravdal nekda s Seničičem in je potem izgubil pravdo. Od tega časa je bil vedno jezen na Seničiča, nič več ni spregovoril z njim in tudi umrl je v tem sovraštvu. Takoj popustim lopato, stečem v mrtvašnico in ugledam — krsto prazno, Seničiča pa na tleh na obrazu, prav tako kakor smo ga našli na polju v razorju. V hipu se mi posveti v glavi: Travež še po smrti nima miru in se je prišel maščevati nad Seničičem. Hitro zmolim zanj pet očenašov, pristopim k mrliču ga dvignem zopet v krsto in grem nadaljevati delo do jutra“.

(Dalje pride.)

vpošljejo poslancem, da jih izročijo in podpirajo pri ministerstvu.

Za poljedelski svet (odbor), za poljedelske poročevalce, ki opazujejo poljedelsko gibanje po drugih državah, za statistiko in za mednarodni poljedelski shod, za uničevanje trtne uši, za brezobrestna posojila itd. se bo izdalo okoli šest milijonov kron.

Za konjerejo (žrebčarne) se bo izdalo štiri in pol milijona, za veterinarstvo (živinodravništvo) blizu štiri milijone, ostalo pa se bo izdalo za nadzorovanje deželnih poljedelskih podjetij, za gozdarstvo, rudarstvo itd.

Dopisi.

Iz Bovca. — V nedeljo dne 7. oktobra se je vršil občni zbor „Slov. kat. polit. društva“ za bovški okraj tako veličastno, da smo se razšli v trdnem prepričanju, da še vlada v Bovcu splošno zanimanje za pravi napredek, za katerega se naše „Slov. kat. pol. društvo“ vsestransko poteguje, kakor je bilo razvidno iz obširnega tajnikovega poročila.

Doznali smo namreč, da so bile odposlane v zadnjem poslovnem letu različne prošnje, oziroma resolucije, sklenjene na lanskem občnem zboru, in sicer: 1. smo obnovili peticijo, naslovljeno na državni zbor na Dunaju, v kateri se zahteva zavarovanje kmetijskih delavcev v slučaju starosti in obnemoglosti. Gospod državni poslanec dr. Anton Gregorčič nam je naznanil, da se visoka vlada temeljito bavi z označenim velepotrebim vprašanjem. 2. C. kr. trgovinsko ministerstvo smo naprosili, da se ohrani dvakratna poštna zveza med Bovcem in Trbižem; na to prošnjo so nam odgovorili, da prošnji ugodijo, kakor hitro se uradno dokaže, da je za tako zahtevo dovolj prometa. 3. Na deželni odbor smo odposlali: I. peticijo, v kateri se zahteva splošna, enaka, direktna in tajna volilna pravica; II. peticijo, v kateri se zahteva uravnava Soče od Trente do Gljuna oziroma do Žage, kakor tudi uravnava malovaškega hudournika, ki prizadeva v trgu in na polju ogromno škodo. Da mislijo uravnati Sočo in njene hudournike, sledi iz dopisa, katerega smo prejeli 5. novembra lanskega leta, kakor tudi iz dejstva, da so prišli že letos vladni inženirji, da sestavijo splošni načrt. III. smo prosili deželni zbor, da stopi v dogovor s c. kr. vlado ter izposluje krajevno železnico od Sv. Lucije do Loga, oziroma do Trbiža. IV. smo poslali na deželni odbor vlnudno prošnjo, da se odmeri občinarjem iz Kala in Koritnice deželna podpora za dva nova, silno potrebna vodovoda. — Vse te prošnje smo izročili g. državnemu in deželnemu poslancu dr. Gregorčiču, da jih predloži prihodnjemu deželnozbornskemu zasedanju.

Udeležba na omenjenem občnem zboru je bila vkljub temu, da je g. deželni poslanec Ivan Lapanja vsled dolgotrajne boleznj svoj prihod šele zadnji čas odpovedal, naravnost ogromna. Blizu sto mož, samih krepkih zavednih gospodarjev, je zvesto in z vidnim veseljem sledilo različnim točkam zanimivega zborovanja.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Odstop grofa Goluchowskega.

Z Dunaja poročajo, da je včeraj vsprejel cesar v ostavko našega ministra za zunanje reči grofa Goluchowskega. Nadalje poročajo z Dunaja, da je priporočil grof Goluchowski cesarju, naj imenuje poslanika v Petrogradu barona Aerenhala za njegovega naslednika. Baron Aerenthal se nahaja sedaj na Dunaju. Tudi min. predsednik baron Beck se je baje nasproti cesarju izrazil, da bi bil zadovoljen z imenovanjem barona Aerenhala, ministrom za zunanje reči. Nekateri listi pa pravijo, da ni izključeno, da ne bi bil imenovan za naslednika Goluchowskemu knez Frančišek Lichten-

stein, ki je bil poslanik na ruskemu dvoru in ki je izstopil iz diplomatske službe zaradi navskrižij, ki so nastala med njim in grofom Goluchowskim.

Konferenca načelnikov klubov.

Na petkovi popolu danski konferenci načelnikov klubov je govoril tudi ministerski predsednik baron Beck, ki je izrazil željo, naj bi se čim prej rešila predloga o podržavljenju Severne železnice. Ministerski predsednik je tudi rekel, da je prepričan, da se posreči v kratkem v odseku za volilno reformo premagati vse težave glede volilne reforme. Osvedočen je, da volilna reforma ne izpade, ker ne sme izpodleteti ter pa bo v toliko možno dovršiti volilno reformo, da pride kmalo na dnevni red poslanske zbornice.

Imenovanje naslednika Strossmayerju.

Dunajski „Information“ pišejo iz Zagreba, da so odpadle vse druge kandidature na škofovsko stolico v Djakovu in da je ostala le kandidatura nadškofa v Sarajevem, dra. Stadlerja. V namen imenovanja tega cerkvenega dostojanstvenika naslednikom nesmrtnemu Strossmayerju da se že vrše pogajanja med avstro-ogrsko vlado in sv. stolico. Imenovanje bo izvršeno bržkone že do božičnih praznikov, ker proti kandidaturi dr. Stadlerjevi se ne pojavljajo nobene posebne težave. Vlada v Bosni da je le zadovoljna, da se na ta način iznebi neljubega jej Stadlerja, ki je kaj rad delal opozicijo.

Dr. Stadler pa da je stavlil jedini ta pogoj, da sme on določiti sebi naslednika v Serajevem. Dr. Stadler predlaga v prvi vrsti kanonika dra. Šeriča v Sarajevem, ki bo tudi skoro gotovo imenovan, izlasti zato, ker je rodom Bošnjak in se hoče vlada kolikor le možno ozirati na domači element, a tudi bosanska katoliška duhovščina da želi Bošnjaka na nadškofovsko stolico v Sarajevem.

Ogrski državni zbor.

V soboto je bil v ogrski zbornici mučen prizor. Zbornica bi imela razpravljati o zakonu za podporo industrije, a referenta, in tudi njegovega namestnika ni bilo od nikoder. Predsednik je to ostro grajal. Naposled je referent prišel in referiral. Po končanem referatu se je vzdignil trg. minister Košut in izjavil, da bi se z vladarjevim dovoljenjem dala izvršiti ločitev Ogrske od Avstrije, ker to bi bila edina pot, da se ogne sedanjim nasprotvom. Dobili bomo pot, je rekel Košut, da bomo z Avstrijo mirno živeli drag poleg drugega.

Mesto avstrijske himne ogrska.

Ko je oddajal prvi honvedski pešpolk po povratku iz vojaških vaj z zastavo, je godba svirala mesto avstrijske — ogrske himne.

Ruski minister za zunanje zadeve v Parizu.

Ruski minister za zunanje zadeve Izvoljski je prišel te dni v Pariz, da se tam pogovarja s francoskim ministrom za zunanje zadeve.

Domače in razne novice.

Učiteljske vesti. — Josip Smolič je imenovan za definitivnega učitelja 2. razreda v Čadrg-Zalazu, Josip Prijatelj za def. nadučitelja 2. razreda na Grahovem, Ferdinand Gabršček za def. učitelja 2. razreda v Kalu, Josip Kenda za def. učitelja in šolskega vodjo 1. razreda v Ljubinj, Štefan Firm za def. učitelja 2. razreda v Logju-Robidiščah, Franc Peterzel za def. učitelja 2. razreda v Šebreljah, Ivan Trebše za def. nadučitelja 1. razreda v Sedlem, Fr. Kokole za def. nadučitelja 2. razreda v Podbrdu, Karolina Pavšič za def. učiteljico 2. razreda v Podmeču, Berta Pavliček za def. učiteljico 3. razreda v Bovcu, Matilda Boltar za def. učiteljico 2. razreda v Podbrdu in Rafael Fajgelj za def. učitelja 2. razreda v Spodnji Tribuših.

Nič novega. Ali pa — „Soča“ lastnik se je oglasil s podpisom — zadnjim kanonom, ko mu poteka „latinščina“. Najprej bobna na veliki boben

njemu prirojenega širokoustnega samohvalisanja. Trgovina v „Trg. Domu“ ima „krasen razvoj.“ Tako pravi on. Nič novega! Kak „krasen razvoj“ v „Soči“ so imeli n. pr. med mnogim drugim njegovi „narodni piruhi“! In zdaj? Kdo pa naj takemu širokoustnežu veruje!? Ne želimo mu škode, to ve on sam; o naši „zavisti“ blebete le, ker mu za stvaren odgovor nedostaje gradiva, „odgovor“ pa mora biti zaradi „peska v oči.“ Ve pa tudi sam, da ne moremo imeti zaupanja v njegove „podjetne“ roke, katere so nakopale že toliko blamaž goriškim Slovincem. Krivice mu pa nočemo delati, enega „talenta“ mu ne moremo odrekati, namreč „talenta revolveržurnalista“. V tem je res strokovnjak!

V hudi „suši“ je privlekel zopet „zvezo s Pajerjem“ na dan, katera „zveza“ je v taki zvezi z našimi noticami, kakor je „resnična“. S tem čukom menda ne ujame senic, ker vedo, da je „našopan“. Brezuspšno delo je to govoričenje, kakor da bi bilo 10 ali celo 7 več kot 11. Dokler bo v parlamentarnem življenju veljal princip večine, se pač večina ne bo vezala z manjšino. To pravi že zdrava pamet. Prisiliti jo more le obstrukcija ali kaj enakega. Obstruirati pa morejo tudi 3 poslanci. Zakaj jim „Soča“ ne ukaže? Komedijantar! —

Dalje pravi, da ni v trgovini tak norec, kakor mi mislimo. O ne! Vemo temveč, da je v koristolovju prebrisan tiček. Kot tak je znal celo svojega prijatelja dr. Tamo izpodrinuti od denarnih zavodov. Osobito tedaj, ko je zmagal proti dr. Tumi, da se je razširila hiša „Ljudske posojilnice“, kjer si je on (Gab.) pripravil s posojilničnim denarjem — krasno stanovišče za „krasno“ nizko ceno. Zopet nič novega. Ali mi smo mu tudi že povedali, da ne mi njega, ampak on da smatra goriške Slovence za norce, katerih narodnost pretvarja v bič, s katerim jih poganja pred vozom svoje trgovine. Le naj si ogleda svojo „Sočo“ in naj nam pove, kje najde kak list, kateri bi tako služil trgovini ene same osebe, in kateremu je boj za narodnost le prikrita reklama za to trgovino.

„Vse slovensko bi moralo biti, pa propasti, to bi bilo zaslužno delo za narod!“ Tako da hočemo mi. Res je, vse slovensko hočemo, pa ne za propast, ampak za narodni napredek in narodno blaginjo. Če je nasprotno res, potem naj nam on pove, zakaj niso rešili njegovih „narodnih piruhov“ laški in nemški in na jednem celo samo nemški nadpisi? Pove naj nam dalje, zakaj je pred leti on sam zahteval od slov. trgovcev, naj postavljajo le slovenske nadpise? Da, da, lahkomišljenost v podjetjih, lahkomišljenost v porabljenju narodnega denarja, lahkomišljenost v časnikarjenju! Danes tako, jutri ravno narobe, in mi imamo najlažje delo, pobijati ga z njegovim lastnim orožjem.

Nič novega? O nekaj pa vendar, in še prav mnogo. Čujte, čujte, kaj je v svoji konfuznosti napisal! „In Gabršček še ni tako velik cepec, da bi ne računil s takim dejstvom. kadar sleče politika in bojevnika za narod ter postane trgovec...“ To je dragocena izjava, katero hočemo shraniti za okvir. Hvala lepa za njo! On nam postavlja torej tu „politika in bojevnika za narod“ na eno stran, „trgovca“ na drugo stran kot dva ekstrema, ki se vzajemno izločujeta. Če ga v njegovi konfuznosti dalje sledimo, pridemo do sklepa, da ne more biti trgovec ne politik ne bojevnika za narod. Za take nazore ga naši trgovci lepo zahvalijo in jih tudi z nebrojnimi dejstvi lahko ovzrejo. Potemtakem bi on kot trgovec ne mogel biti tudi politik in bojevnika za narod. Pa glejte šmenta! On sleče politika in bojevnika in obleče trgovca, a pri prvi priliki sleče trgovca in obleče politika in bojevnika za narod. Z isto pravico sme torej vsakdo slačiti in oblačiti vernika in brezverca, narodnjaka in brezdomovca, prijatelja in sovražnika, Slovence in Laha, itd. itd.! To se pravi pa vsak hip „farbo“ menjevati, in žival (kameleon), ki to dela, ni bila niti v starem veku v posebnih čisljih. Za Boga milega, kakšen bi bil svet, ako bi ga Gab. ustvaril! Naj le priporoči sam enkrat svoji obitelji, svojim službencem, naj menjujejo tudi oni svoje lastnosti, kakor on narodnjaštvo in trgovstvo. Potem naj nam sporoči, kako se počuti.

Zgodovina nam pravi, da Grk Efi-jalt je Perzijanom izdal svoje rojake. In kaj je drugega naredil kakor slekel Grka in oblekel Perzijana? Juda lškarjot je izdal našega Izveličarja za 30 srebernikov. In kaj je drugega zakrivil nego slekel učenca Gospodovega in oblekel barantača. Kaj torej piše Gabršček sam o sebi? Mi bi se mu kot nasproti

niki ne upali kaj takega reči. Ker pa že sam hoče, naj bo!

Podgorkam dne 21. oktobra, na dan krasno vspele narodno-verske slavnosti:

Dekleta vrla, še naprej, bodite vzorna, ko doslej, bodite vzorne zmér mladenke, kristjanke zveste in Slovenke! Če to obojno združite, Bogu in domu služite. Ne iščite pač slave sebi, pa zvest plačnik živi na nebi, ki plača véрно svoj vam čas, kar storite zasé, za nas! Vé naših tesnih južnih mej nepremagljiva boste straža, ki vse sovražnike opaža, boreča se za nas vselej, da ne proderejo naprej. Le čuvaj, čuvaj naša straža, ti straža naših tesnih mej, naj mnog se, mnoga ti pridruži, da veri in domovju služi!

Pošta na južnem kolodvoru. — Od nekega trgovca smo prejeli te-le vrstice: Pred nekaj dnevi je prinesla „Gorica“ pritožbo neke stranke, ki je bila odgnana s pošte na južnem kolodvoru v Gorici na drugo pošto v mesto. Nič bolje se ne godi na tej pošti tudi nam trgovcem, ki moramo večkrat po več ur čakati predno ekspediram kako pošiljatev, ki potem seveda ne pride o pravem času strankam v roke. Pred par dnevi smo čitali tudi v „Edinosti“ neke pritožbe o naših poštah, posebno o oni na južnem kolodvoru. Torej pritožbe z vseh strani. Jaz imam priliko videti, koliko blaga je nakopičenega na tej pošti, koliko dela imajo poštni uradniki — ki mimogrede rečeno, „molijo“ za zdravje onih „modrijanov“, ki so te lepe reči zakrivil. — Pri tako ogromnem prometu tako malo uradnikov. Za tako lep „red“ na tej pošti ima baje nemalo zaslugo neki nemški Muhl, katerega smo se v Gorici tako branili. Kajpak, boj je bil med Lahi in Sloveuci za mesto katero bi moral zasesti naš deželan. In zgodilo se je po stari navadi: „fra due litiganti il terzo gode“. Ne Slovenec ne Lah, ampak Nemeč je dobil to mesto. Pa naj bo dovolj, da ne bo od gotove strani spet kake žrtve med uradniki, da ne bo kakega sumničnega, ker gotovim poštnim krogom v Gorici je jako neljubo ako čitajo kako kritiko o njih „modrem“ delovanju. To pa že smemo zahtevati, da ne bomo mi trgovci trpeli škode zaradi neumnosti k nam privandranega nemškega uradnika. Kratko nikar!

Elektrarna ob Hublju na Vipavskem. — Lastniki vodne sile Hublja pri Ajdovščini hočejo izkoristiti doslej popolnoma zanemarjeno gonilno silo za elektrarno, ki bi dajala električni tok za razsvetljavo in obrtno uporabo po vsej vipavski dolini in v — Gorici. Električni tok bi bil tako močan, da bi zadoščal vsem potrebam. Tudi električna železnica po vipavski dolini se na ta način najlepše izvede. Električno železnico prično baje graditi že prihodnje leto in zvežejo Ajdovščino s Postojno in Vipavo s Kobdiljem. Inženir g. Moser iz Basela v Švici biva sedaj v Gorici, da zagotovi uporabo električne sile, ki bo na razpolago. Govori se, da se je oglasilo že zadostno število strank, ki vsprejmejo električni tok, ter da se dotična družba že v kratkem času ustanovi. Potrebni kapital je baje tudi že zagotovljen.

Suspendiran odvetnik. — Takajšnja odvetniška zbornica naznanja, da je bil odvetnik dr. Hektor Sandrini disciplinarnim potom na dva meseca suspendiran, v katerem roku ne sme izvrševati svoje odvetniške prakse.

Podraženje navadnega mila. — Tovarne za navadno milo v Gorici, v Trstu, na Reki in v Piranu so sklenile podražiti navadno milo za 3 K pri kvintalu, češ, da so morale to storiti vsled podražanja surovin.

Požar v Korminu. — V petek po noči je v Korminu zgorela Deperisova hiša, v kateri se je nahajala tudi neka kavarna.

Protialkoholno zborovanje na Goriškem. — V nedeljo se je vršilo v Mirnu prvo protialkoholno zborovanje na Goriškem. Daljšega poročila o tem zborovanju ne moremo priobčiti v današnji številki, ker nam je prepozno došlo. Iz poročila pa posnamemo, da je bilo zanimanje za to zborovanje živahno, kajti udeležilo se je tega zborovanja prav mnogo ljudi z Mirna ter iz drugih bližnjih vasij, a tudi iz Gorice je prišlo na to zborovanje nekaj gospodov. Zborovalci so predavanjem z zanimanjem sledili in predavalcem tudi večkrat ploskali. Predaval je naspred g. dr. Krek in

sicer o tem, kako naj razširimo abstinenčno gibanje s posebnim ozirom na Goriško oziroma Primorsko.

Gospod Ivan Podlesnik tajnik društva „Abstinent“ je govoril o protialkoholnih organizacijah.

G. A. Vuk tajnik abstinenčnega krožka v Mirnu je govoril o škodljivosti opojnih pijač na delavstvo. Na to je govoril zopet g. dr. Krek o točki „alkohol in delo za narod“ ter narisal delo za narod kakoršno je in kakoršno mora biti. Gospod župnik Kosec je razpravljaval o vprašanju, ali je abstinenca za našo deželo koristna ali ne? Po govoru g. župnika Kosca se je vnela kratka debata katere so se udeležili gg. Dr. Brecelj, župnik Kosec, domači župnik in pa vpokojeni profesor Makuc. Ko je še deček Vuk deklamoval neko pesem abstinentov, se je zborovanje zaključilo.

Krava in junec sta poginila v Komnu dvema posestnikoma, ker sta jih pasla na detelji. Dragemu je iz tega vzroka obolelo 7 goved. Naj bo to drugim v svarilen zgled, da živine ni pasti na detelji.

„Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi“ bo imelo 10. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v spodnjih prostorih restavracije Lonore na Ferdinandove triđe občni zbor se sledečim programom: 1. Poročilo odbora o svojem delovanju v preteklem letu; 2. Volitev predsednika; 3. Volitev 3 odbornikov; 4. Samostojni predlogi.

Otvoritev „Narodnega doma“ v Roču. — Prihodnjo nedeljo dne 28. t. m. otvori „gospodarsko društvo“ v Roču na slovesen način „Narodni dom“ v Roču. Ob 9. in pol dopoludne bo izredna skupščina. Ob 10. uri v jutro bo sv. maša v župni cerkvi v Roču, na to skupni odhod do „Narodnega doma“, kjer se bo vršil blagoslov istega. Po blagoslovu slovesna otvoritev. Slovesen govor bo imel deželni poslanec g. prof. Matko Mandić. Na slavnosti bo sodeloval oddelek „Slovenskega pevskega društva“ iz Trsta.

S hrvatske gimnazije v Pazinu. — Na hrvatski gimnaziji v Pazinu je letos vpisanih 260 dijakov in ena privatistkinja. V prvi razred se je vpisalo 56 učencev.

Radi štrajkanja špediterskih delavcev v Trstu, nakopičilo se je v železniških skladiščih toliko blaga, da se je moral od petka naprej sprejem tovarnega in nabiralnega blaga za Trst južno železnico ustaviti. Izvzeto je le: Živali, pivo, tobak, lahko pokvarljivo blago, moka, cement, in blago, ki je naloženo v nepokritih vozovih, nadalje tekočine v rezervirjih. Promet s Trstom prosta luka južne železnice ostane neomejen.

Brzjavno razglaševanje vremenskih naznanil za Trst, Istro in Dalmacijo razstegne se na celo leto (izvzemši nedelje in praznike). Vsled odloka c. kr. trgovskega ministerstva od 6. vinotoka t. l. št. 33.655/P razstegne se brzjavno razglaševanje vremenskih naznanil, ki jih izdaje c. kr. pomorski observatorij za Trst, Istro in Dalmacijo, odslej naprej na celo leto (izvzemši nedelje in praznike).

Glede načina brzjavnega razširjanja omenjenih naznanil ne nastane iz tega povoda nikak sprememba.

Koliko je slovenskih šolskih otrok v Trstu. — V mestni šoli v ulici Kandler v Trstu se je dogodilo te dni, da je učitelj v II. razredu izpraševal učence, kako govore doma, slovenski ali laški? Velet je, naj oni, ki doma govore slovenski, izstopijo iz klopij. In čujte: v klopih je obsedela le — manjšina, a še med temi, ki so ostali v klopih, je bil marsikak Slovenec.

Iredentovske demonstracije proti veterancem v Pulju. — Iredentje so zopet vprizorili veliko demonstracijo proti veterancem, ki so šli z godbo po mesto. Poveljstvo nad policijo je prevzel okrajni glavar baron Reinlein sam, ker je župan dr. Stanich odklonil vso odgovornost za nered. Policiji je pomagalo 40 orožnikov in tudi vsa garnizija je bila baje konsignirana. Množica je demonstrirala tudi pred admiralsko palačo, pred sedežem katoliškega društva in društva „Austria“. Demonstrirali so tudi socijalni demokratje skupno z iredenti. Baje je nekdo ustrelil s samokresom proti vodji puljskih socijalnih demokratov Lirassija.

Grozen dogodek v blaznici. — V soboto po noči je v reški blaznici napadel blazni zidar Avrelj Petrovič s sekuro dva svoja tovariša, ki sta spala v isti sobi, v kateri je spal napadalec, ter je jednega skoraj do smrti pobil. Petrovič si je namreč priskrbel čez dan se-

kiro v kuhinji, jo skril pod posteljo in se spravljal z njo nad imenovana dva tovariša ko se je prepiral, da že spita. Petrovič je pred dvema leti ubil s sekuro v blaznosti tudi svojo ženo.

Prestolonaslednik in mornar. — Skozi Gornje Štajersko se je vozil 3. t. m. neki mornar vojne ladje „Babenberg“. Na postaji Selzthal je vstopil v pripristo Štajersko obleko oblečen gospod k oknu pri vagonu in se je začel razgovarjati z mornarjem, vstopil je v voz III. razreda in sedel k mornarju. Vprašal je mornarja, kako so se mu dopadle letošnje vaje mornarice. Mornar mu je odgovoril, da so bile vaje vrlo zanimive, a napore, ker so morali mornarji napeti vse moči zaradi prestolonaslednikove navzočnosti. Gospod je rekel nato: Tudi jaz sem si ogledal poletne vaje in in sem bil ukrčan na eskadri. Rečem le, da so mi vaje jako dobro dopadle, in da sem bil zelo zadovoljen z njimi. Nato se je začel razgovarjati z nekim medicincem, ki je spoznal gospoda in ga nagovoril „Cesarska visokost“. Gospod je bil prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Mornar se je seveda prestrašil, hitro je poskočil in napravil frontni pozdrav po vojaških predpisih. Prestolonaslednik se je pa smejal in je rekel: Ostanite na svojem mestu in ne delajte kravalov. Bil sem tudi na „Babenbergu“, ali me niste videli, da me niste izpoznali? Mornar je pojasnil, da se je nahajal ob prestolonaslednikovi navzočnosti v stolpu za topove, kjer ni imel časa, da se zanima za dogodke na krovu. Nato je potapljal prestolonaslednik mornarja po ramah in mu rekel: „Bravo! Takih ljudi potrebujemo, ki se zanimajo le za svojo dolžnost in za nič drugega.“ Prestolonaslednik se je razgovarjal čisto priprosto z mornarjem in z ostalimi potniki do Rottenmanna, kjer jo zapustil voz. Potniki so burno pozdravljali ljudomilega prestolonaslednika.

Občinsko gospodarstvo na Dunaju. — Vzorno gospodarstvo ima dunajska občina, kajti sklepni računi za l. 1905 izkazuje 3 milijone 200 tisoč kron prebitka. Tako gospodarijo krščanski ljudje.

Redarstvo in vseučilišče v Zagrebu. — Hrvatska vlada je v vestibulu zagrebskega vseučilišča pribila razglas, v katerem obžaluje, da so organi zagrebske policije udrli na sveta in autonomna tla hrvatskega vseučilišča. Razglas vlade pravi, da so bili organi policije že pozvani na red in da je bil mestni magistrat opozorjen na ministerijalno naredbo ki določa razmerje varnostne oblasti do vseučilišča. Glede vseučiliške zastave, ki je bila v l. 1895 zaplenjena, pravi vladni razglas, da se te zastave ni moglo več najti vzlic najvestnejemu preiskovanju. Vsled te izjave niso več hrvatski vseučiliščniki bojkotirali inavguracije vseučilišnega rektorja.

Črnogorski denar. — Črnagora ima sedaj svoj denar. Novi denar je v prometu že nekaj dni in ima isto vrednost kakor avstrijski. V prometu je sedaj samo drobiž po 20 vinarjev, po 10, 2 in 1 vinar. Dosedaj je kovanega denarja 300.000 komadov po 20 vinarjev, 375.000 komadov po 10 vinarjev, 300.000 komadov po 2 vinarja in 100.000 komadov po 1 vinar. Denar je izdelan iz niklja in bakra, in sicer je drobiž po 20 in 10 vinarjev iz niklja, drobiž po 1 in 2 vinarja pa iz bakra. Kasneje dobí Črnagora tudi srebrni denar. Ves ta denar se izdeluje v denarni kovalnici na Dunaju. Denar ima na spredni strani dvo-glavnega črnogorskega orla s ščitom, a nad orlom je carska srbska krona kakor je v črnogorskem grbu. Na drugi strani v sredini polja je velika številka, ki kaže koliko velja denar, spodaj je letnica, kdaj je bil denar kovan, zgoraj na kraju je pa napis: „Kujaževina Črna gora“.

Svinja požrla otroka. — V soboto je prišla svinja v neki vasi pri Avelinu na Laškem v neko kmet-sko hišo, kjer je spalo dva meseca staro dete v zibel. Svinja je začela koj dete grizti, in ko so prišli domačini v hišo je svinja skoro celo dete razgrizla in požrla.

Mici Zeller, ki je bila zaradi so-krivde pri znanem umoru obsojena na 18 mesecev ječe, se je vsled pritožbe državnega pravdnika zvišala kazen na pet let.

Roparski napad na stauovanju. — V četrtek po noči je izvršil v Delnicah na Hrvatskem neki krojaški pomočnik roparski napad na tamošnjega gostilničarja Gregorija Majnarica. Ropar se je namreč skril zvečer pod posteljo v Majnaricovi spalnici. Ko se je Majnaric podal spat in je že dlje časa ležal v postelji, tako da je ropar mislil da že spi, spravljal se je ropar iz pod

postelje ter je začel z bodalom mahati po Majnaricu. Med Majnaricem in roparjem je nastal hud boj. Ko so na Majnaricevo vpitje pritekli v spalnico natakari in nekateri gostje, ki so prenočevali v gostilni se je ropar izmuznil iz spalnice ter ubežal. Majnaric je dobil dvanajst ran, vsled katerih je umrl. Roparja ima pravica že v rokah in se imenuje France Rogelj ter je doma iz Novega mesta.

Goveja kuga preti zopet Evropi. — Že delj časa pojavlja se ta nekdanji strah cele Evrope zopet v Turčiji, tako posebno po okolici mesta Jaffe. Vsekako bo de treba pozornosti glede razvoja te silne škodljivke v zanemarjenih pokrajinah Turčije, da se pravočasno zabrani zatrositev v naše kraje.

Eksplodzija plina v rudniku. — V rudniku Wingate na Angleškem so se vneli plini, zasutih je 200 rudarjev. Pok je bil tako silen, da je odneslo na strojnih hišah strehe in zasulo vhode.

Trgovina z dekleti v Ameriki. — V New Yorku je 20.000 trgovcev z dekleti. Policija, ki ima od te trgovine lepe dohodke, je s temi lopovi v zvezi.

Cerkev pogorela. — V nedeljo je v občini Csoka na Ogrskem za časa službe božje v katoliški cerkvi izbruhnil požar, ki je isto vpepelil. Ponesrečen ni nihče.

Parnik zadel na torpedo. 200 potnikov utonilo. — V Vladivostoku je ruski parnik „Varjagin“ zadel na torpedo, ter se takoj pogreznil. 200 potnikov je utonilo, eden se je rešil.

Električne zausnice. — Neki ljudski učitelj v Kaliforniji si je izmislil enostavno sredstvo za kaznovanje neposlušnih otrok. Od električne žice, ki razsvetljuje sobo, je razpeljana cela mreža žic in ob glavi vsacega učenca visi roki slična mehanična naprava, spojena z električnim aparatom. Kadar se med poukom kateri učenec razgovarja ali dremlje, pritisne učitelj na katedru na dotično žico in električna roka udari učenca, ne da bi bilo treba učitelju zamujati časa s svarjenjem.

Glasba.

Mojo dvoglasno latinsko mašo pod imenom „Missa sine nomine“ op. 117 je „Cerkveni Glasbenik“ ravnokar kotsvojo prilogo dotiskal. Ker se, kakor čujem, za to mašo interesirani krogi zanimajo, ker se da izvesti tudi z moškimi glasovi, zato naprosim gg. pevovodje, naj pred uporabo popravijo te-le tiskarske hibe; 1. v 10. taktu Kyrie in orgljah pomanjkuje v basu h kot četrta glaska. S tem postopom nastane presenetljiva harmonična kombinacija menjalnice (Wechsel-dominante), ki se razveže v kvart-sekstni akord. 2. V 23. taktu Kyrie naj se zapiše v prvi četrtinki alta ais. 3. Na strani 32. v 19. taktu mora biti prva polovna nota v orgljah e.

Kyrie naj se predava počasno in proseče, Gloria bujno in izrazno, Credo priprosto, verno in odločno, Sanctus veličastno, Benedictus mirno brez afektacije, Agnus Dei počasno in skesano.

Moč orgelj naj se ravna po številu pevcev. Pripomnim, da naj se rabijo bolj nežni 8 stopni spremeni, igra pa naj se vezano (legato). Čas je, da jenjajo naši organisti igrati na orgljah klavir.

Fajgelj.

Pijančljivost

se odpravi za vedno z uporabo praha »Coza«, kateri je bil že preskuševan v toliko slučajih z izvrstnim uspehom.

Ta prah mora se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih, ne da bi pivce to zapazil. — Prašek »Coza« učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo ozdravljenje. Prašek »Coza« je prinesel mir v tisočere družine, je rešil mnogo oseb in je napravil čiste, močne in vsakega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že tudi marsikatero mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam.

Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek pošlje vsem onim, ki zahtevajo, knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopolnjuje se v nemškem jeziku. Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

Coza Institute 62 Chancery Lane LONDON 256 (Anglija).

Na pisma je djati znamko za 25, na dopisnice za 10 stotink.

